

إثنا عشر رسالة

[11] حق و انکشاف بطلان باطلی است پس تو اند بود که ظن مجتهد که در دین نشأ قایم است بنفس او موافق ثواب نبوده باشد و بعد از موت خطأ آن ظن منکشف شود پس اعتقاد و قائم بنفس مجتهد که متبع است باقی نماند واستصحاب بقاء آن اعتقاد بطريق زمان حیات معقول اینست چه در استصحاب بقاء موضوع بر حال خود معتبر است چنانچه در مقام خود مقرر و مبین شده است پس حال موت را بحال حیات مقایسه کردن بی بصیرتیست و از اینجهت موت مجتهد موت وجوب اتباع ظن اوست و این نکته لطیف و دقیق و از نظر عین غیر مستمر مستور و محظوظ است و چون مجتهد در عصری متعدد باشد واجبست بر مقلد که تابع اعلم و مقلد او بوده باشد و اگر در علم متساوی بوده باشند تقلید اورع لازم است و اگر در ورع نیز متساوی بوده باشند مقلدین در تقلید هر کدام از ایشان که اختیار کنند مختارند و حق آنست که همچنانکه بمقتضای عنایت و رحمت و لطف و حکمت واجبست که الله تعالیٰ عصر را از مجتهد خالی نگذارد و همچنین واجبست که بعنایت الله (مجتهد) که اعلم یا اورع مجتهدین عصر بوده باشد مفقود مقلدین نباشد و خیر تحقیق اینمسئله علم اصول است و ثبوت اجتهاد و مجتهدین
